

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	: Ouderbijdrage Jeugdwet	
Aanleiding	: Nieuwe wetgeving rondom jeugdzorg	
Datum	: 2 maart 2015	
Doel	: Het ter kennisname verstrekken van informatie	
Portefeuillehouder	: A. D. Zandvliet (078) 770 6002	ad.zandvliet@alblasserdam.nl
Primaathouder	: Ben Kraal (078) 770 6098	b.kraal@alblasserdam.nl

1. Wat is de aanleiding?

Op 10 februari 2015 zijn er door de fractie van de Christen unie schriftelijke vragen gesteld inzake het opschorten van de ouderbijdrage voor de jeugd Geestelijke Gezondheid Zorg (GGZ)

Deze raadsinformatiebrief geeft antwoord op die vragen

De fractie van de Christen Unie stelt in haar toelichting:

Verschillende partijen in de tweede kamer, waaronder de ChristenUnie, hebben voorgesteld om de ouderbijdrage voor de jeugd-GGZ op te schorten. De rede hiervoor is dat deze bijdrage kan oplopen tot 1500 euro per jaar wat een drempel kan zijn voor ouders om hulp te vragen. Staatssecretaris Van Rijn wil de ouderbijdrage voor de jeugd-ggz voorlopig echter niet opschorten. Hij laat onderzoek doen. Verschillende gemeenten hebben inmiddels besloten om het innen van deze ouderbijdrage op te schorten zolang het onderzoek loopt. Artikel 8.2.3 lid 5 van de jeugdwet geeft gemeenten deze mogelijkheid. Naar aanleiding hiervan hebben we de volgende vragen aan het college:

1. Wat vindt u ervan dat de eerste signalen erop wijzen dat de ouderbijdrage een drempel op kan werpen om hulp te vragen, voor de meestal al kwetsbare gezinnen?

Met ingang van 1 januari 2015 is voor ALLE vormen van jeugdhulp een ouderbijdrage verschuldigd. Voorheen was dit alleen voor jeugd- en opvoedhulp het geval, de toenmalige provinciale jeugdhulp. Voor jeugd-GGZ en jeugd-LVB/LVG werd geen ouderbijdrage gevraagd. In de jeugdwet is in de artikelen onder paragraaf 8.2 opgenomen, dat onderhoudsplichtige ouders een ouderbijdrage zijn verschuldigd als de jeugdige vanwege jeugdhulp verblijf buiten het gezin heeft. Dit betekent dat er een ouderbijdrage is verschuldigd als een jeugdige één of meerdere dagdelen dan wel een etmaal buitenshuis verblijft.

Het onderwerp ouderbijdrage is een heikel onderwerp dat al jaren tot controverse leidt. Het argument dat een bijdrage leidt tot drempels is in die discussie dan ook geen onbekende. In basis is de ouderbijdrage een onderdeel van de nieuwe jeugdwet en dient Alblasserdam zich hier, samen met de 16 andere gemeenten in de regio, aan te houden. Net als u willen wij graag weten of het inderdaad zo is dat door de ingestelde ouderbijdrage ouders besluiten minder of geen hulp voor hun kind te zoeken of af te nemen.

Echter, de discussie moet wat ons betreft over meer dan alleen de ouderbijdrage jeugd-GGZ gaan. Daarbij hebben wij van de serviceorganisatie Jeugd, die verantwoordelijke voor de uitvoering van dit deel van de Jeugdwet in Zuid-Holland Zuid, vernomen dat veel nog onbekend is en dat nu in de praktijk nog geen zicht is op in hoeverre ouders al dan niet deze afweging maken.

2. In hoeverre speelt dit in Alblasserdam?

Op dit moment zijn de decentralisaties twee maanden operationeel. Dat betekent ook dat we nog in de fase zitten dat veel administratie nog op orde moet komen. Momenteel worden de gegevens van de cliënten die reeds een ouderbijdrage betaalden in het kader van de wet op de jeugdzorg overgedragen aan de Service Organisatie. Voor het eind van het eerste kwartaal kunnen zij deze gegevens naar verwachting delen met de gemeenten.

Het is op dit moment nog niet mogelijk om voor de jeugd-GGZ een schatting te maken hoeveel jeugdigen na afloop van hun huidige indicatie of na het overgangsjaar een ouderbijdrage moeten gaan betalen. Pas als cliënten geherindexeerd moeten worden, in de loop van 2015 komen deze gegevens beschikbaar.

Daarbij komen de nieuwe indicaties die afgegeven worden. Ook daarop hebben wij na twee maanden nog geen zicht.

3. Hoeveel ouders in de gemeente moeten nu onder de nieuwe regelgeving de eigen bijdrage gaan betalen? Weet u hoeveel gezinnen hierdoor mogelijk in de financiële problemen komen of bijvoorbeeld zorg gaan mijden?

Wij hebben niet voldoende informatie op dit moment om deze vraag te beantwoorden. Zie ook antwoord op vraag 2.

Overigens is het niet zo dat iedereen zonder meer ouderbijdrage moet betalen. De wet zegt weliswaar dat het college niet mag afwijken voor waar het de ouderbijdrage op de jeugdhulp betreft, maar het CAK, die de vaststelling en inning van de ouderbijdrage van de jeugdhulp uitvoert, heeft hier wel mogelijkheden toe. Zij kunnen, als een cliënt door bijzondere omstandigheden (een deel van) de ouderbijdrage niet kan betalen en het betalen van de ouderbijdrage ernstige nadelige gevolgen voor het kind en/of uw gezin heeft, een hardheidsclausule toepassen.

In een aantal gevallen hoeft de cliënt hoe dan ook geen ouderbijdrage te betalen. Dit geldt bijvoorbeeld als kinderen zijn afgestaan voor adoptie, ouders geen gezag meer hebben over het kind, het gaat om een acute noodsituatie zonder dat de rechter een uitspraak heeft gedaan, de ouders bezwaar hebben gemaakt tegen een besluit tot vrijwillige jeugdhulp, er volgens een uitspraak van de rechter kinderalimentatie moet worden betaald voor een kind of stiefkind.

Daarnaast geldt een uitzondering voor jongeren tot 21 jaar zonder thuiswonende kinderen met een bijstandsuitkering, mensen die in een inrichting verblijven en een bijstandsuitkering hebben, mensen die een verstrekking van het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) ontvangen en geen ander inkomen hebben, mensen die TBS opgelegd gekregen hebben en zak- en kleedgeld ontvangen en voor gedetineerden of mensen die opgenomen zijn in een TBS-inrichting, justitiële inrichting, of een psychiatrisch ziekenhuis en geen inkomen hebben.

4. Kan het college zicht geven op de verhouding tussen het bedrag dat via de ouderbijdrage moet worden geïnd en de administratieve lasten? Wat levert de ouderbijdrage op en wat kost het innen daarvan?

Wij hebben niet voldoende informatie op dit moment om deze vraag te beantwoorden. Zie ook antwoord op vraag 2.

5. Is het college bereid om in navolging van onder andere de gemeente Den Haag het innen van de ouderbijdrage te staken, in ieder geval tot het onderzoek van staatssecretaris Van Rijn is afgerond?

We zien dat de focus van het ouderbijdragevraagstuk momenteel ligt op de cliënten van jeugd-GGZ. Het vragen van een ouderbijdrage is onder de jeugdwet voor alle vormen van jeugdhulp van toepassing. We vinden het dan ook van belang dat een mogelijke discussie over het innen van ouderbijdragen zich uitstrekt over alle vormen van jeugdhulp. Daarmee wordt recht gedaan aan de belangen van alle cliënten.

Het onderzoek van staatssecretaris Van Rijn richt zich op de vraag of deze zorg wel toegankelijk is en er voldoende waarborgen zijn voor ouders die dat financieel niet redden. Dat onderzoek spitst zich echter niet alleen toe op de gezinnen met kinderen in de jeugd-GGZ, maar op alle gezinnen die al jaren een ouderbijdrage betalen in de jeugdzorg.

Daarnaast is dit, in basis, een zeer complexe en principiële discussie. Waarom als je je been breekt en in het ziekenhuis belandt geen ouderbijdrage en als je de ziekte in je hoofd zit wel? En wat is dan de definitie van ziek? Waarom zouden we niet alle vormen van jeugdhulp - zieke kinderen en kinderen die alleen hulp nodig hebben (en wat is dat dan)- precies hetzelfde behandelen?

Dat zijn de vragen die wat ons betreft in een discussie hierover aan de orde moeten komen. Daarbij moeten we in ogenschouw nemen dat in de jeugdwet is vastgelegd dat het college verplicht is om een ouderbijdrage

te innen en er geen mogelijkheid voor het college is om hiervan af te wijken. Het opschorten van de ouderbijdrage van Jeugd-GGZ gaat daarom in tegen de wet.

Het college van Alblasterdam wil deze discussie vanuit een positieve grondhouding aan gaan en kan zich voorstellen dat in ieder geval tot het onderzoek van het rijk is afgerond de bijdrage voor de Jeugd-GGZ wordt opgeschort.

Als blijkt dat een landelijke actie uitblijft dan wel te lang op zich laat wachten en er is in de regio wel politiek draagvlak, dan is een principiële keuze en besluit door het AB van de Dienst Gezondheid en Jeugd/ Service Organisatie Jeugd noodzakelijk. Afwijking van de AMvB en de wet kan alleen als deze afwijking geldt voor de gehele regio, omdat deze taak expliciet is neergelegd bij de serviceorganisatie.

Zolang er geen ander besluit is genomen door het Algemeen Bestuur volgt de Service Organisatie Jeugd de landelijke afspraken, zijnde de AMvB en de jeugdwet.

6. Op welke wijze communiceert u met de raad over de uitkomsten van het onderzoek van de staatssecretaris en de toekomst van de ouderbijdrage?

De voortgang op het onderwerp ouderbijdragen jeugd zal, afhankelijk van eventuele besluitvorming, met u worden gedeeld.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

secretaris

burgemeester